

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum

2017-12-11

Ärendebeteckning

511-2395-2017

1(10)

Enligt sändlista

Beslut om naturreservat för Stor-Rotliden i Åsele/Lycksele kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

I och med att detta beslut har vunnit laga kraft upphör Länsstyrelsens beslut 2009-11-25 om naturreservat för Stor-Rotliden (dnr 511-10006-2009) att gälla enligt 7 kap. 7 § miljöbalken.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Administrativa uppgifter

Namn	Stor-Rotliden
Dossiernummer	2402227
NVR-id	2014998
Natura 2000, områdeskod	SE0810515 (utgör södra delen av Stor-Rotliden)
Kommun	Åsele/Lycksele
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	Ca 17 km norr om Fredrika
Ekokarta	21 I 5f
Mitttkoordinat	666001, 7126906 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region	32c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Gräns	Se bifogad beslutsplan, bilaga 1.
Markägare	Staten genom Naturvårdsverket

Fastighet	Tidigare Burseleberget 2:1, Flakaträskskogen 1:1, Flakaträsk 1:4 (Fastighetsbildning pågår på Flakaträskskogen 1:1, Flakaträsk 1:4)
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal	535 hektar
Landareal	535 hektar
Areal produktiv skog	382 hektar

Syftet med naturreservatet

Syftet med Stor-Rotlidens naturreservat är att vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer i form av boreala barrnaturskogar, variationsrika våtmarker och andra ingående naturtyper samt områdets helhetsvärden i form av ett stort sammanhängande naturlandskap med i huvudsak orörd karaktär. Syftet är också att vårda och bevara den biologiska mångfalden knuten till dessa miljöer. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet också tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska i huvudsak uppnås genom att skogsmark och övriga naturmiljöer utvecklas fritt genom intern dynamik. Hydrologisk restaurering av dikade våtmarker och skogsmark ska kunna utföras. Främmande arter ska kunna tas bort. Information om naturreservatet ska finnas tillgänglig för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Stor-Rotliden naturreservat utgör ett representativt utsnitt av det boreala naturlandskap som tidigare täckte Norrlands inland. Stora delar av skogen är i stort sett orörd och det finns ett mycket stort inslag naturskogsstrukturer såsom gamla träd, lövträd och död ved. I området finns viktiga livsmiljöer för många sällsynta och rödlistade arter som är beroende av naturskogsmiljöer, och därför har mycket små möjligheter att fortleva i ett brukat skogslandskap. De höga naturvärden som dokumenterats i reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att de ska kunna bevaras och utvecklas.

Följande naturtyper och arter är utpekade enligt Natura 2000 och utgör prioriterade bevarandevärden:

Naturtyper: mindre vattendrag (3260), öppna mossar och kärr (7140), källor och källkärr (7160), taiga (9010) och skogsbevuxen myr (91D0).

Reservatsföreskrifter

För att uppnå syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,

2. bygga om eller ändra funktion eller användningssätt av befintlig byggnad eller anläggningskonstruktion,
3. anlägga väg, parkeringsplats, stängsel, stig, spång, ledning eller rör,
4. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi eller dräneringsförhållanden som till exempel att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, rensa eller utfylla,
5. tippa, dumpa eller anordna upplag,
6. bedriva verksamhet som förändrar vattenflöde eller bottentopografi som till exempel att muddra, dämna eller reglera,
7. utföra skogsbruksåtgärder som till exempel att avverka samt att flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
8. inplantera för området främmande arter,
9. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga skogsbilvägar, med undantag för uttransport av fällt högvilt samt för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
10. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, jordförbättringsmedel, kalk eller växnäringsämnen,

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela reservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. hydrologisk restaurering av dikade våtmarker,
4. restaurering av dikad skogsmark samt nödvändig avverkning av enstaka träd i samband med åtgärden,
5. avlägsna främmande arter,
6. undersökning och dokumentation av områdets djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet.

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
 2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
 3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
 4. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga skogsbilvägar, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
 5. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt och därmed jämförbar anordning, annat än tillfälligt, ovan angivna anordningar skall avlägsnas omedelbart efter nyttjande.
-

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437),
- c) normalt nyttjande, skötsel, underhåll och upprustning av befintliga vägar och vägområden, som ligger inom reservatet och som angränsar mot reservatet.

Ärendets beredning

Stor-Rotlidens höga naturvärden uppmärksammades i samband med den inventering av värdefulla statliga naturskogar och urskogsartade skogar (den s.k. SNUS-inventeringen) som länsstyrelsen genomförde på regeringens uppdrag under åren 2003–2004. Under 2008 träffades en överenskommelse mellan Sveaskog och Naturvårdsverket med syfte att ge särskilt värdefulla naturskogsområden ett långsiktigt skydd. Överenskommelsen innebär att naturreservat kunde inrättas utan krav på ekonomisk ersättning från Sveaskogs sida. Sveaskog stod kvar som markägare. År 2009 togs beslut om Stor-Rotlidens naturreservat.

Regeringen föreslog 2006 till EU att Stor-Rotliden skulle ingå det Europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000. En överenskommelse mellan EU-länderna, som pekar ut vissa naturtyper som särskilt viktiga att skydda och bevara. Området är sedan 2007 ett SCI-område (Site of Community Importance) med utpekade naturtyper enligt habitatdirektivet (EU-

rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter). Sedan 2014 ett SAC-område (Special Area of Conservation).

Stor-Rotlidens reservatsområde får i och med detta beslut en större yta. Stöttingberget som nu hör till Stor-Rotlidens naturreservat förvärvades inom ramen för det så kallade ESAB-paketet. ESAB står för Ersättningsmark i Sverige AB. Till ESAB överfördes cirka 100 000 hektar skogsmark från Sveaskog i syfte att användas av Naturvårdsverket som bytesmark till skogsbolagen för planerade naturreservat. Affären är nu genomförd och Naturvårdsverket har fått utpekade områden med höga naturvärden från skogsbolagen som i gengäld ersätts med Sveaskogsmark.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter.

- Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker förslaget till beslut om naturreservat för Stor-Rotliden.
- Energimyndigheten avstyrker beslutet med hänsyn till att naturreservatet till stor del överlappar ett riksintresse för vindbruk, och att bildandet av naturreservatet påtagligt skulle skada förutsättningarna för ett framtida nyttjande av vindbruk på platsen.

Länsstyrelsens bedömning finns att läsa på sidan 8.

- Skogsstyrelsen är positiv till den planerade reservatsbildningen och förslaget till skötselplanen.
- Holmen Skog AB förutsätter att informationsskylt samt parkering till reservatsbesökare utformas och placeras så att förbipasserande yrkestrafik ej hindras.

Länsstyrelsen skall utforma parkeringen så att den inte utgör något hinder för förbipasserande trafik.

- Vilhelmina norra sameby har yttrat sig angående Stor-Rotlidens naturreservat. Innan några skötselåtgärder vidtas, främst stängsling av områden samt naturvårdsbränning, så ska samebyn tillfrågas. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för bedrivande av renskötsel, inklusive exempelvis snöskoterkörning, i enlighet med bland annat rennäringslagen (1971:437) och terrängkörningsförordningen (1978:594). Skyddsjakt och licensjakt på rovdjur får inte inskränkas på samebyn, även inom områden där jakt är begränsad.

Länsstyrelsen anser att utifrån befintliga A och C föreskrifter samt ”undantaget från föreskrifterna, b” finns inget hinder för samebyn att bedriva rennäringsgången. Då det inte finns några skötselåtgärder som tex naturvårdsbränning eller stängsling föreslagna så anser Länsstyrelsen att påverkan på renskötseln kommer att bli av mindre grad.

- Åsele kommun avstyrker förslaget till beslut.

Övriga remissinstanser har avstått från att yttra sig.

Beskrivning av reservatet

Stor-Rotliden ligger ca 17 km norr om Fredrika på gränsen mellan Åsele och Lycksele kommuner. Stor-Rotlidens naturreservat utgörs i huvudsak av berget Björkliden i sydväst samt Stöttingberget i nordost samt ett flackt, myrrikt område mellan de båda bergen. Den allra största delen av skogen i reservatet är naturskogsartad granskog. Generellt finns allmänt med gamla till mycket gamla träd, rikt lövinslag samt gott om död ved. Det finns även ett stort inslag av våtmarker, Stormyran och Norrmyran, i centrala delen av reservatet. Myrarna är värderade till högsta värdeklassen (klass 1) i länets våtmarksinventering. Flera sällsynta och rödlistade arter har hittats inom området, exempelvis taigskinn, doftskinn, gammelgransskål och knotttrig blåslav som är beroende av gamla naturskogar. Tillgängligheten till naturreservatet är god då flera vägar finns i anslutning till reservatet.

Länsstyrelsens motivering

Motiv för skyddet är att bevara områdets helhetsvärden och att motverka exploatering. Områdets värdefulla strukturer har utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. För att områdets naturvärden ska bevaras och utvecklas behöver det undantas från skogsbruk och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skadas.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Stor-Rotliden har hög prioritet inom länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur, i enlighet med antagna nationella och regionala strategier för skydd av skog.

Området ligger i en skogsbiologisk värdetrakt, därmed är förutsättningarna goda att långsiktigt bevara och utveckla de utpekade värdena. Skyddet bidrar även till bättre grön infrastruktur och ökad biologisk mångfald på landskapsnivå.

Det rika lövinslaget med björk, asp och sälg är särskilt värdefullt eftersom reservatet ligger i en trakt särskilt prioriterad för lövnaturvärden.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Bevarandet av biologisk mångfald och arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljö kvalitetsmålen är en hörnsten i det nationella miljöarbetet. Bildandet av det nya naturreservatet Stor-Rotliden stärker möjligheterna att nå miljö kvalitetsmålet Levande *skogar* genom att ytterligare 142 hektar produktiv skogsmark ges ett långsiktigt skydd, även miljö målet *Myllrande våtmarker* stärks då ytterligare 47 ha våtmark ingår i reservatet. Reservatet stärker även möjligheterna att nå miljö målet *Ett rikt växt- och djurliv* genom att förekommande typiska arter ges ett långsiktigt

skydd. Även miljömålet *Levande sjöar och vattendrag* stärks då biflöden till Lögdeälven och Öreälven som är nationella värdefulla vattendrag med relativt opåverkad hydrologi ges ett långsiktigt skydd. Reservatet bidrar även till att det nationella friluftsmålet *Tillgänglig natur för friluftsliv* uppnås genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras.

Vidare bidrar skyddet till gynnsam bevarandestatus för ingående Natura 2000-naturtyper på biogeografisk nivå. De krav som ställs på bevarande av områdets naturvärden utifrån dess status som Natura 2000-område utgör också en grund för områdesskydd.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar inte går att förena med ett bevarande av områdets höga naturvärden.

Naturresevat är en lämplig skyddsform för områden som är stora och sammansatta med flera olika värdefulla naturmiljöer med ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska kunna bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har bedömt att Stor-Rotliden därför, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturresevat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att det finns stöd för att upphäva det tidigare reservatsbeslutet som fattades enligt 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808). Det gamla beslutet ersätts av ett nytt beslut som möjliggör att syftet med Natura 2000-området uppnås (Stor-Rotliden SE0810515). Därför kan synnerliga skäl anses föreligga för att upphäva det gamla reservatet.

Enligt miljöbalken 7 kap. 25 § får inskränkningar i den enskildes rätt att använda mark eller vatten inte gå längre än vad som krävs för att syftet med områdesskyddet ska tillgodoses. Länsstyrelsen bedömer därför att synnerliga skäl kan anses föreligga för att ta bort en av A-föreskrifterna som fanns i beslutet från 2009-11-05 om naturresevat för Stor-Rotliden (dnr 511-10006-2009). Det gäller förbud att utan länsstyrelsens tillåtelse upplåta mark för orientering eller annan idrottstävling. Länsstyrelsen bedömer att denna aktivitet inte utgör ett hot mot områdets naturmiljöer eller biologiska mångfald, och har därför valt att inte inkludera förbudet i det nya beslutet. Länsstyrelsen bedömer även att en förstärkning av A-föreskrifterna i det nya beslutet behövs för att uppnå syftet med naturresevatet. Den nya forskriften omfattar förbud att bygga om eller ändra funktion eller användningssätt av befintlig byggnad eller anläggningskonstruktion.

För att kunna uppnå bevarandemålen för Natura 2000-området har B-föreskrifterna, utifrån 7 kap. 6 § miljöbalken, kompletterats.

Kompletteringen innebär att hydrologisk restaurering av dikade våtmarker och skogsmark kan utföras samt att främmande arter kan avlägsnas.

Riksintressen samt hushållning med mark- och vattenområden (3 och 4 kap. miljöbalken) och överensstämmelse med kommunala planer

Naturreseptatet berör två vattendrag som är skyddade mot vattenkraftsutbyggnad (4 kap. 6 § miljöbalken) samt omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv (Natura 2000). Södra delen av reservatet är ett utpekade Natura 2000 område. Den norra delen av reservatet ligger inom ett riksintresse för energiproduktion, vindbruk (3 kap. 8 § miljöbalken).

Stor-Rotlidens naturreseptat ligger mellan en etablerad vindkraftspark i väster som heter Stor-Rotliden vindkraftspark samt ett projekteringsområde för vindkraft i öster, Fäbodberget. Fäbodbergets projekteringsområde har planerad byggstart år 2017–2018. Stöttingberget som är den tillkommande delen av naturreseptatet, ligger inom riksintresset för vindbruk (3 kap. 8 § miljöbalken) men inte inom något projekteringsområde.

Vid en avvägning mellan områdets mycket höga naturvärden och riksintresset för vindbruk har Länsstyrelsen funnit att naturvårdsintresset ska ges företräde. Bevarandet av områdets mycket höga naturvärden utgör, enligt Länsstyrelsens mening, den ur allmän synpunkt lämpligaste hushållningen av mark- och vattenresurserna i just detta område enligt 3 kap. 1, 2, 3 och 6 §§ miljöbalken. Det är i linje med den bedömning som Länsstyrelsen tidigare redovisat i sin strategi för vindbruk och känsliga naturmiljöer. Bedömningen bygger på att Stor-Rotliden ligger inom en värdeetrakt och därmed ett strategiskt mycket betydelsefullt område för bevarande av biologisk mångfald, grön infrastruktur, värdefulla naturmiljöer och naturupplevelser. Stor-Rotlidens naturreseptat ligger dessutom inte inom något projekteringsområde för vindkraft. Länsstyrelsen bedömer att utifrån nuvarande gränsdragning av projekteringsområden har hänsyn tagits till reservatområdets höga naturvärden. Lycksele kommun anger i *Vindkraft i Lycksele kommun – Tillägg till Översiktsplan* att vindkraft inte är lämpligt inom områden med mycket höga naturvärden. I planen anges att i områden utpekade som riksintressen för vindbruk ska vindkraftsintresset ha företräde om ingreppets lämplighet kan bevisas. Naturvårdsverket är efter ESAB-affären ägare till den nordliga delen av Stor-Rotlidens naturreseptat och syftet med denna uppgörelse är att möjliggöra reservatsbildning.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade

kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området. Av särskild betydelse är att reservatets södra del är utpekad som ett Natura 2000-område enligt EU:s Art- och habitatdirektiv (92/43/EEC). Beträffande Natura 2000-området gäller tillståndsplikt enligt 7 kap. 28a-29b §§ miljöbalken för åtgärder och verksamheter som direkt eller indirekt på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön. Det gäller även åtgärder som vidtas utanför Natura 2000-området.

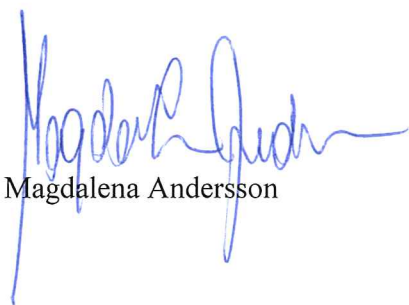
Före anordnandet av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö-och energidepartementet, se bilaga 3.

Magdalena Andersson

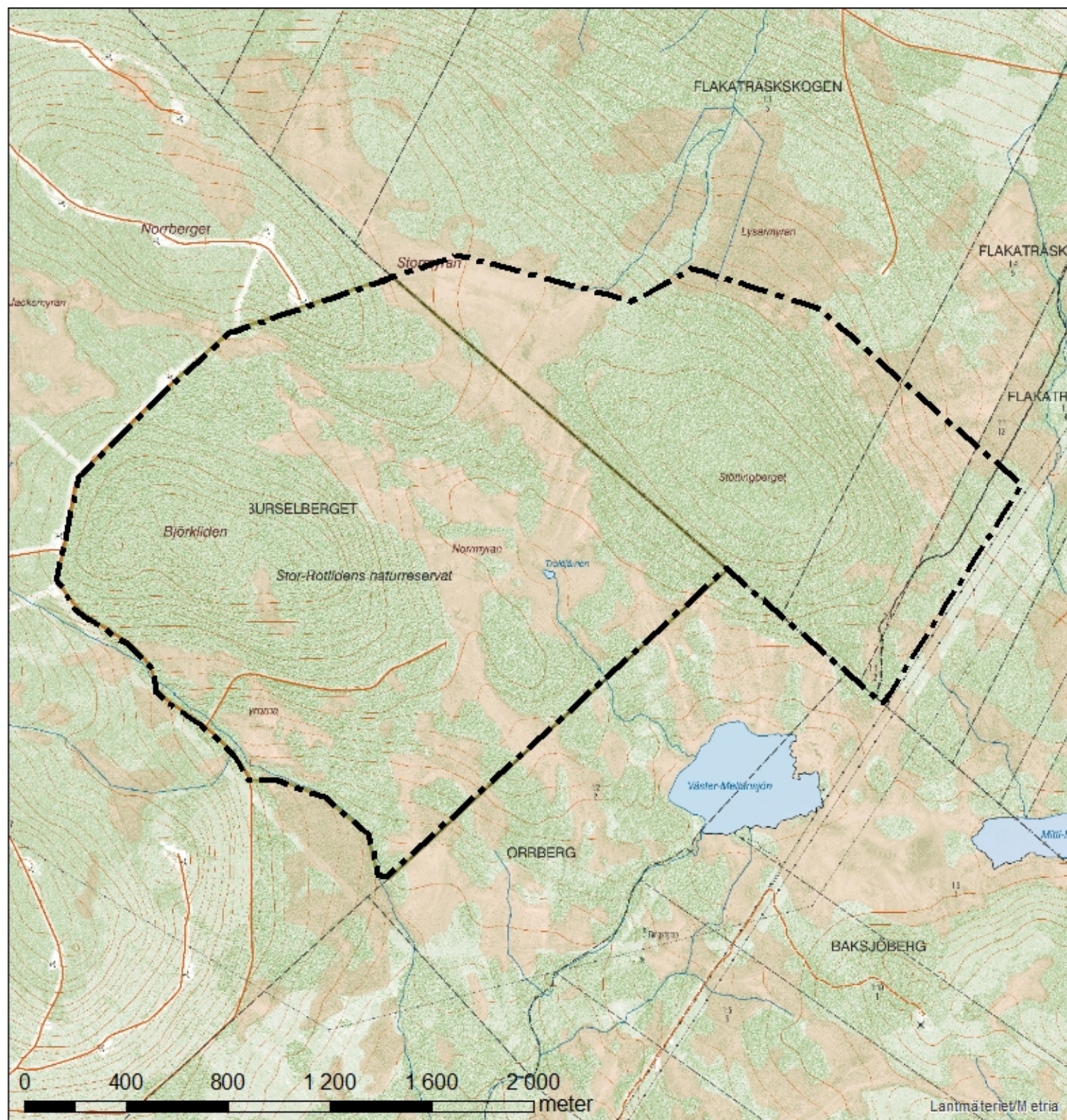
Åsa Stenman

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Sture Gustafsson,
Storgatan 55 E, 919 31 ÅSELE, aquila7k@gmail.com
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM,
registrator@naturvardsverket.se
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM,
registrator@raa.se
SGU, Box 670, 751 28 UPPSALA, sgu@sgu.se
Skogsstyrelsen, 551 83 JÖNKÖPING, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se
Västerbottens ornitologiska förening, vofstyrelsen@gmail.com
Havs- och vattenmyndigheten, Box 11930, 404 39 Göteborg,
havochvatten@havochvatten.se
Energimyndigheten, Box 310, 631 04 Eskilstuna,
registrator@energimyndigheten.se
Lycksele kommun, 921 81 LYCKSELE, kommun@lycksele.se
Åsele kommun, 919 85 ÅSELE, kommun@asele.se
Holmen skog AB, Carina Holm, Umestan Hus 3, 903 47 UMEÅ,
carina.holm@holmenskog.com
Vapsten sameby, Ole-Henrik Omma, Box 107, 920 64 TÄRNABY,
info@vapstensameby.se
Vilhelmina norra sameby, c/o Jonas Stinnerbom, Slingan 45, 923 94
DIKANÄS, vilhelminanorra@biegga.com

Naturreservat

Stor-Rotliden

Åsele/Lycksele kommun

Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med dnr 511-2395-2017

Reservatsgräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut om bildande
av Stor-Rotlidens naturreservat i
Åsele/Lycksele kommun.

Skötselplan

Datum
2017-12-11

Ärendebeteckning
511-2395-2017

1(9)

SKÖTSELPLAN FÖR STOR-ROTLIDENS NATURRESERVAT I ÅSELE/LYCKSELE KOMMUN

Foto: Länsstyrelsen Västerbotten

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Storgatan 71B

901 86 Umeå

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med Stor-Rotlidens naturreservat är att vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer i form av boreala barrnaturskogar, variationsrika våtmarker och andra ingående naturtyper samt områdets helhetsvärden i form av ett stort sammanhängande naturlandskap med i huvudsak orörd karaktär. Syftet är också att vårda och bevara den biologiska mångfalden knuten till dessa miljöer. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet också tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska i huvudsak uppnås genom att skogsmark och övriga naturmiljöer utvecklas fritt genom intern dynamik. Hydrologisk restaurering av dikade våtmarker och skogsmark ska kunna utföras. Främmande arter ska kunna tas bort. Information om naturreservatet ska finnas tillgänglig för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

2. Prioriterade bevarandevärden

- De stora sammanhängande naturskogsartade barr- och blandskogarna med inslag av ett variationsrikt myr-skog komplex.

3. Beskrivning av naturreservatet

3.1 Administrativa uppgifter

Namn	Stor-Rotliden
Dossiernummer	2402227
NVR-id	2014998
Natura 2000, områdeskod	SE0810515 (utgör södra delen av Stor-Rotliden)
Kommun	Åsele/Lycksele
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	Ca 17 km norr om Fredrika
Ekokarta	21 I 5f
Mittkoordinat	666001, 7126906 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region	32c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Gräns	Se bifogad beslutska, bilaga 1.
Markägare	Staten genom Naturvårdsverket
Fastighet	Tidigare Burseleberget 2:1, Flakaträskskogen 1:1, Flakaträsk 1:4 (Fastighetsbildning pågår på Flakaträskskogen 1:1, Flakaträsk 1:4)
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal	535 hektar
Landareal	535 hektar
Areal produktiv skog	382 hektar

3.2 Naturtypsindelning

Naturtyp enligt NNK ¹	Natura 2000-kod	Areal (ha)
Taiga	9010	359
Öppna mossar och kärr	7140	104
Skogbevuxen myr	91D0	57
Taiga sumpskog	9006	3
Lövsumpskog	9080	2
Skogsbilväg	6960	4
Icke natura blöt mark	9925	5
Källor och källkärr	7160	0,5
Mindre vattendrag	126, 3260	0,5

¹ Natura-naturtypskartans naturtyper, kartering enligt naturvårdsverket.

3.3 Beskrivning av reservatet

Läge och landskap

Stor-Rotliden ligger ca 17 km norr om Fredrika på 450–575 meters höjd över havet. Reservatet utgörs i huvudsak av berget Björkliden och Stöttingberget samt ett flackare, myrrikt område mellan de båda bergen. Det finns även myrområden i södra och nordvästra delen av reservatet, dessa ingår i större myrkomplex som ligger utanför reservatsgränsen. Tre mindre bäckar avvattnar området. Två av dem rinner så småningom ut i Lögdeån och en ligger inom Öreälvens avrinningsområde. En av bäckarna rinner från den mindre Trolltjärnen i öster. Flera skogsbilvägar finns i anslutning till reservatet och en väg kommer in i reservatets södra område.

Geologi

Berggrunden inom reservatet domineras av fin- till medelkornig, porfyrisk rödgrå s.k. Härnögranit. Berggrunden går i dagen i höjdpartierna som dock mestadels täcks av ett tunt moräntäcke. I reservatets nordligaste del, inom norra delen av Stöttingberget, förekommer ådergnejsomvandlad metagråvacka. Här kan det också finnas ett mindre inslag av grovporfyrisk, röd till rödgrå s.k. Revsundsgranit (SGU Berggrundskarta 21 I Fredrika NO). Revsundsgranit är karakteristisk för länets inland medan metagråvacka är karakteristisk för länets kustområde.

Jordarterna består av morän som täcks av torv i lägre områden. I lågpartiet mellan Björkliden och Stöttingberget förekommer ett antal moränkullar utan någon orientering. Det tyder på att de bildats när en ismassa som slutat röra på sig smält bort (dödis-morän). På Björklidens östra sida finns en mindre välutvecklad drumlin utsträckt i den dominerande isrörelseriktningen från nordväst. Utanför reservatet, sydväst om Väster-Mellansjön, finns några små transversella moräner som också bildats när inlandsisen rörde sig från nordväst. Utanför reservatet söder om sjön finns isälvsrännor som lett smältvatten från inlandsisen söderut. Nästan hela den angränsande Stor-

Rotliden har varit utsatt för erosion av smältvatten från inlandsisen i området (SGU Kvartärgeologiska kartan 20 I Björna/20 I Fredrika).

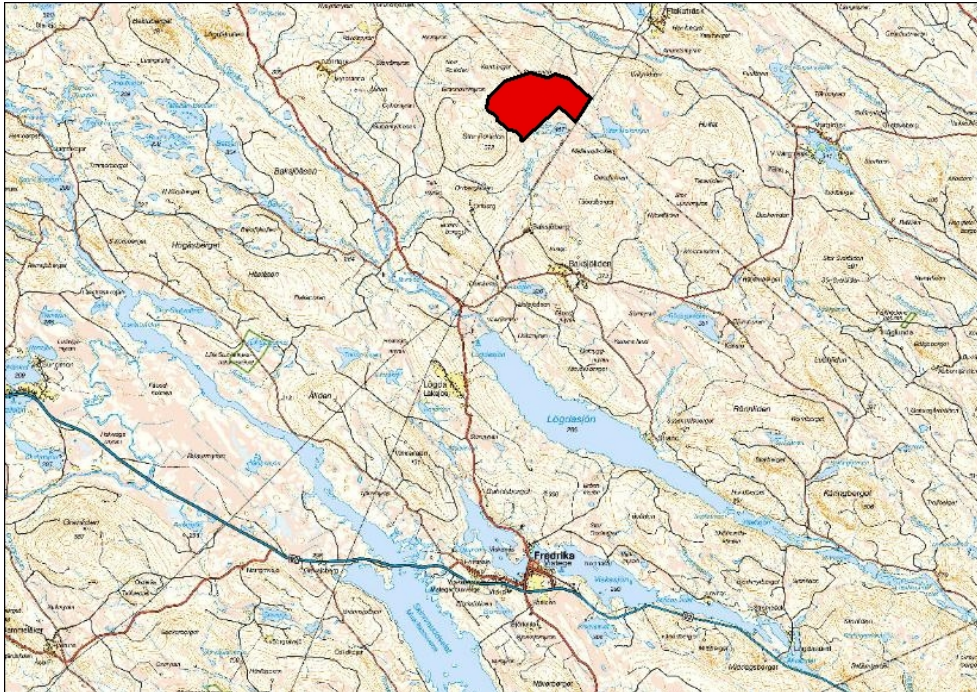

Bild: Orienterande översiktskarta där Stor-Rotlidens naturreservat är rödmarkerat på kartan.

Skogsmark

Den allra största delen av skogen i reservatet är naturskogsartad granskog. Det finns allmänt med liggande och stående död ved i alla nedbrytningsgrader. Hela reservatets skogsområden innehåller mycket torrträd, träd med toppbrott och gamla träd.

Grannaturskogen på berget Björkliden är en gles, lågproduktiv granskog på frisk blåbärsmark. Skogen är omkring 120 år. I de högre delarna finns det fläckvis rikligt med död ved. Det finns spår efter äldre dimensionsavverkning på berget och därav är det mer sparsamt med äldre levande träd. Även i den södra sluttningen syns tydliga spår efter äldre tiders skogsbruk, men här är mängden död ved ändå relativt god. All skog på Björkliden är troligtvis uppkommen efter en brand för länge sedan, men i den östra sluttningen syns detta tydligare med större andel löv inblandat i granskogen än på övriga delar av berget. Här är skogen välskiktad och tillgången på död ved är god. Längre ner mot myrkanterna är skogen mer välväxt med en del grova gamla granar, torrträd och lågor. Här är dock spåren efter äldre tiders huggningar tydliga i form av stubbar och stora luckor i det annars relativt slutna trädskiktet. Resterande skog runt berget Björkliden är främst grannaturskog på myrholmar och i myrkanter.

På myrholmarna och i myrkanterna är skogen bitvis av brandrefugial karaktär med gamla grova träd, torrträd och gott om lågor. På de sydligare myrholmarna är skogen relativt sluten med få luckor och måttliga mängder lågor och få torrträd.

På Stöttingbergets toppparti och västsluttning växer en gammal och bitvis grov grannaturskog av höghöjdskaraktär. Skogen är hänglavsrik med rikligt med gamla granar. I denna del av skogen finns det allmänt med både stående och liggande död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. På bergets nordostsluttning växer en grov och produktiv grannaturskog på ca 150 år med stort inslag av gamla sälgar. Här förekommer det allmänt med färsk död ved. På bergets sydsluttning finns ett område med yngre, drygt 100 årig lövrik grannaturskog med inslag av både tall och asp.

Våtmarker och vattendrag

Myrmarkerna utgör en stor andel av området. I centrala delen av reservatet ligger den stora mångformiga Norrmyran som är en del av det ännu större aapamyrkomplexet Stormyran, vilket är värderat till högsta värdeklassen i våtmarksinventeringen. Även mindre kärr, ofta starkt sluttande, finns spridda i området och har höga naturvärden tack vare sin goda representativitet för myrar i trakten.

Trolltjärnen ligger i Norrmyran och har sitt utlopp i östlig riktning.

Friluftsliv

Stor-Rotlidens naturreservat har två berg, Björkliden och Stöttingberget, där man kan vandra genom äldre höghöjdsgranskog och grannaturskog. Skogen inhyser en mängd rödlistade och sällsynta arter som är vackra att titta på. I centrala delen av reservatet breder Norrmyran ut sig och där kan man även finna den lilla Trolltjärnen.

Naturvårdsarter

Området utgör en mycket lämplig miljö för arter knutna till äldre grannaturskog och höghöjdsgranskog. Följande naturvårdsarter har påträffats (hotkategori enligt Artdatabankens Rödlista 2015 inom parentes där NT = nära hotad och VU = sårbar): *Svampar*: blodticka, borstticka, doftskinn (NT), doftticka (VU), gammelgransskål (NT), granticka (NT), gränsticka (NT), kötticka (NT), lappticka (VU), ostticka (VU), rosenticka (NT), rynkskinn (VU), stjärntagging (NT), taigaskinn (VU), ullticka (NT), vedticka. *Lavar*: brunpudrad nållav (NT), bårdlav, garlav (NT), knottrig blåslav (NT), luddlav, lunglav (NT), skinnlav, skrovellav (NT), stuplav, vitmosslav. *Kärlväxter*: fjälldunört, fläcknycklar, nordbräken, sprängört, torta. *Fåglar*: järpe, lavskrika, tjäder.

4. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i tre skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området samt de åtgärder som ska genomföras inom respektive skötselområde (bilaga 1). För varje skötselområde redovisas bevarandemål och skötselåtgärder.

För samtliga skötselområden gäller att främmande arter ska kunna tas bort vid behov.

4.1 Skötselområde 1, grannaturskog med fri utveckling samt möjlighet till dikesrestaurering (369 ha)

Skötselområdet består av äldre grannaturskog och höghöjdsgranskog. Skogarna är flerskiktade eller fullskiktade med tydlig åldersspridning i trädskiktet. Här finns allmänt med äldre granar 150–200 år. Många av granarna har rikligt med hänglavar. Lövinslaget är bitvis rikligt och utgörs främst av björk men även sälk och asp. Tillgången på liggande och stående död ved är god i hela området. Skogarna bär mestadels mycket få spår av tidigare skogsbruk. Skötselområdet är dikespåverat i nordost samt i söder. In i områdets södra del går en skogsbilväg som avslutas med en vändplan.

Bevarandemål

Skötselområdet ska innehålla allmänt till rikligt med naturskogsstrukturer såsom döda och döende träd, skiktning samt spridning i ålder och diameter. Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

Skötselområdet lämnas i huvudsak för fri utveckling genom intern dynamik. Det ska finnas möjlighet till att restaurera de dikespåverkade skogspartierna i nordost samt i söder. I samband med restaureringen kan avverkning av enstaka träd komma att bli nödvändigt. Skogsbilvägen i området kommer inte att skötas och kommer därmed växa igen. Främmande arter ska tas bort vid behov.

4.2 Skötselområde 2, Våtmark med möjlighet till hydrologisk restaurering (161 ha)

Skötselområdet består dels av Norrmyran som ingår i det större aapamyrkomplexet Stormyran, och dels av några dikespåverkade mindre myrområden i norra samt södra delen av reservatet. Det finns både trädbevuxna och öppna myrtyper.

Bevarandemål

Skötselområdet ska präglas av naturliga hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar. Grundvattenytan ska variera och vara hög under större delen av året. Det ska finnas typiska arter av kärlväxter och mossor. Främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma. På lång sikt är det önskvärt att det inte finns några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan.

Skötselåtgärder

Om myrarna lämnas för fri utveckling kommer troligen diken långsamt att sätta igen och grundvattennivån i marken succesivt att öka. Men hydrologin kommer troligen inte att återgå till situationen före dikningen. Det ska därför finnas möjlighet till hydrologisk återställning av myrarna. De dikade våtmarkerna i sydväst, som även ingår i Natura 2000-området, har högst prioritet utifrån Länsstyrelsens strategi för återställning av dikesskadade skyddade områden. Utifrån strategin ska Natura 2000-områden, klass 1 områden utifrån länets våtmarksinventering samt naturtypen källkärr prioriteras högt.

4.3 Skötselområde 3, vattendrag samt källor och källkärr med fri utveckling

Skötselområdet består av Trolltjärnen med dess utlopp, ett mindre vattendrag i norr samt ett vattendrag efter södra gränsen av reservatet. Det finns även två mindre källkärr i sydvästra delen av skötselområdet.

Bevarandemål

Skötselområdet ska huvudsakligen präglas av naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör denna naturtyp till. Vattendragen, källkärrarna och källorna ska ha en intakt, naturlig hydrologi och hydrokemi, med försumbar påverkan från övergödande, försurande och grumlande ämnen. Främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

Fri utveckling för hela skötselområdet.

5. Mål och åtgärder för friluftslivet

Tillgängligheten till reservatet är god via flera skogsbilvägar som ansluter till området. Reservatet är bitvis lättvandrat och det finns fina besöksmål inom området. Skogen består främst av hänglavsrik grannaturskog med många rödlistade och sällsynta arter att titta på. Trolltjärnen är ett annat fint besöksmål.

Mål för friluftslivet

Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina naturgivna förutsättningar, utan särskilda anläggningar för besökare.

Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatet inför och under besök i området. Information om reservatet ska också i lämplig omfattning finnas tillgängligt via internet eller andra tekniska lösningar.

Informationen i området ska förhöja upplevelsen av besöket genom att den är lättläst samt har informativa kartor. Informationen ska bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Områdets skylt ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder för friluftslivet

En informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till reservatet. Förslag på lämpliga platser för informationsskylten, redovisas i bilaga 1. På skylten ska det finnas en karta över reservatet, en lägesbeskrivning av skyltens plats i förhållande till reservatet samt en kort beskrivning av naturmiljöerna och föreskrifter för allmänheten. Information om Stor-Rotlidens naturreservat på länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.

6. Övriga anläggningar

De skogsbilvägar som tangerar reservatets södra och västra del samt den skogsbilväg som kommer in i reservatets södra halva förvaltas inte av Länsstyrelsen. Skogsbilvägen som går in i reservatet södra halva kommer att stängas av vid reservatsgränsen med större stenar utav Sveaskog.

7. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

8. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

9. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet ¹
Montering av informationsskylt	Se bilaga 1	1
Gränsmarkering	Se bilaga 1	1
Hydrologisk restaurering av dika- de våtmarker	Skötselområde 2	2
Dikesrestaurering i skogsområden	Skötselområde 1	2

¹Siffran anger prioriteringsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

10. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs. Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

10.1 Uppföljning av skötselåtgärder

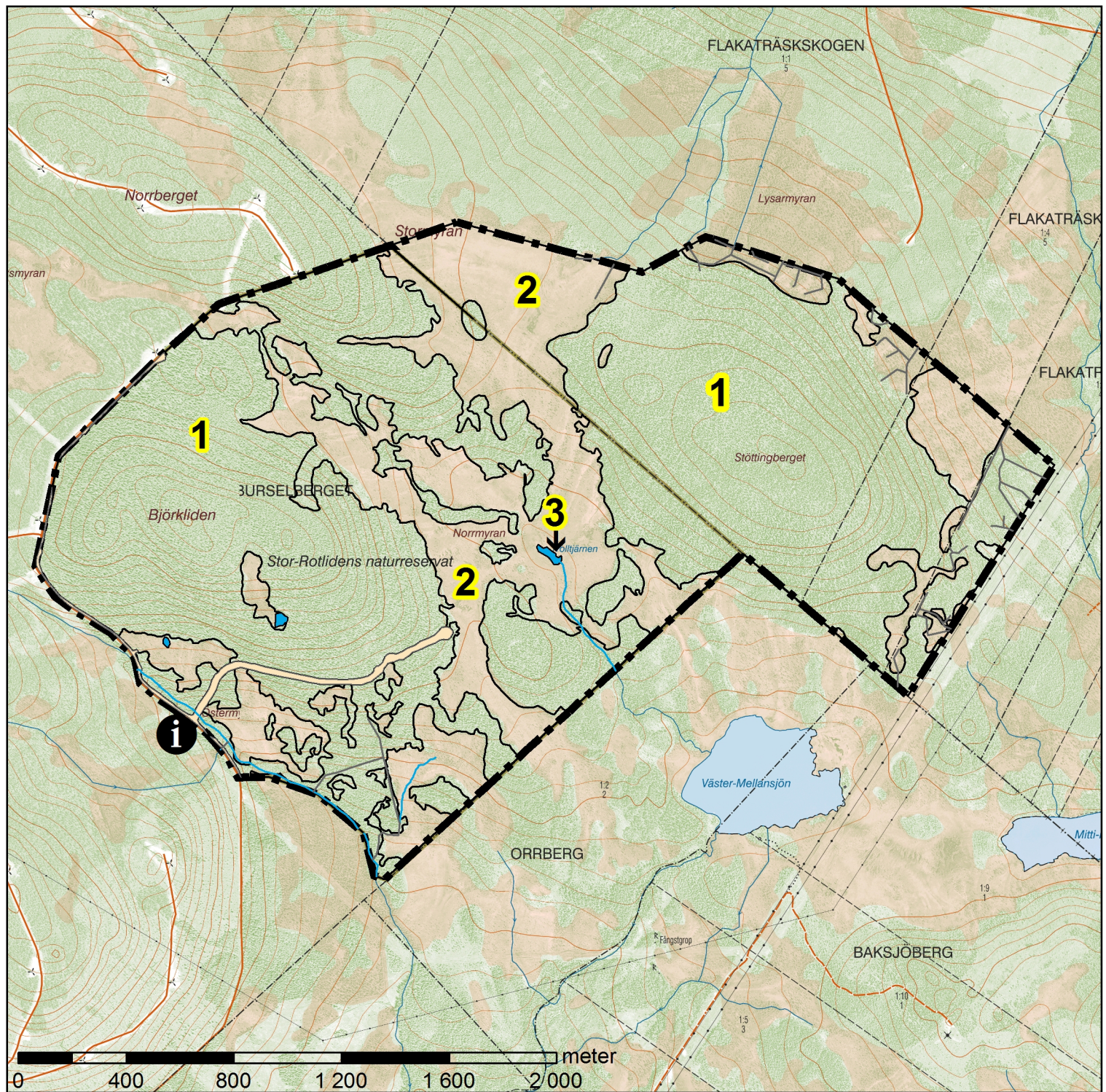
I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

10.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilagor

1. Karta över skötselområden, reservatsgräns och anläggningar för friluftslivet.

Bilaga 1 till skötselplan för Stor-Rotlidens naturreservat i Åsele/Lycksele kommun, dnr: 511-2395-2017.

1.

Grannaturskog med fri utveckling
samt möjlighet till dikesrestaurering

2.

Våtmark med möjlighet till hydrologisk restaurering

3.

Vattendrag samt källor och källkärr
med fri utveckling

Reservatsgräns

Lämplig plats för informationsskylt

Länsstyrelsen
Västerbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3

Hur man överklagar till Regeringen

Är du missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan du överklaga detta hos Regeringen, men klagan ska lämnas eller skickas till Länsstyrelsen. Överklagan ska vara skriftlig och undertecknad.

Var tydlig med att

- skriva vilket beslut som överklagan gäller. Det gör du enklast genom att ange ärendebeteckningen (exempelvis 511-2395-2017),
- redogöra för varför du menar att Länsstyrelsens beslut är fel och hur du anser att beslutet ska ändras,
- underteckna brevet, förtydliga namnteckningen, uppge adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud kan istället ombudet underteckna brevet. I så fall bör en fullmakt sändas med.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt så bör du bifoga dem.

Brevet ska lämnas in eller skickas till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 UMEÅ

Länsstyrelsen måste ha fått brevet senast **den 15 januari 2018**, annars kan överklagandet inte tas upp.